

Михайло ДИМИД

КРИП'ЯКЕВИЧІ В ЛЬВІВСЬКІЙ БОГОСЛОВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ХХ СТОЛІТТІ

З промови отця ректора доктора Йосифа Сліпого на відкритті академічного року 1935–1936 можемо довідатися, що в жовтні 1934 р. у Греко-католицькій Богословській академії у Львові в рамках Філософського факультету “відкрито нову кафедру історії Сходу, на яку покликано проф[есора] д[окто]р[а] Івана Крип'якевича, загально відомого в нас історика”¹. Нагадаємо, що разом тоді викладало в Академії 26 професорів: на філософському відділі 11, а на богословському 15². Іван Крип'якевич провадив Семінар з історії близького Сходу³. Співпраця між професором і Академією розвивалася так, що вже із тритомного видання джерел Богословської Академії “Світильник істини”⁴ довідуємося, що в академічному році 1936–1937 “покликаний надзвичайний” професор Крип'якевич викладав такі предмети: на першому курсі – “Головні питання з історії княжої доби” (1 год.) [тоді ж проводив семінар на тему: “Джерела до історії галицького духовенства XV–XVII в.” (1 год.)]; на четвертому–п'ятому курсі: “З історії й культури України XV–XVII в.”⁵. Про новий титул професора Крип'якевича подбали колеги “дня 2 червня 1936 на засіданні звичайних професорів”, вони “признали титул надзв[ичайного] покл[иканому] проф[есорові] д[окто]р[ові] Іванові Крип'якевичеві і доцента д[окто]р[ові] Ярославові Пастернакові, габілітованому 19.VI.1935 на Українському університеті в Празі”⁶. В іншому місці⁷ читаємо, що таке відзначення надано 24 грудня 1935 р., “беручи до розваги його іменування професором Кам'янецького Університету в 1918 р.”. Значення такого титулу можна віднайти в “Другому виданні Статутів Гр[еко]-кат[олицької] Богословської академії”⁸, затвердженому митрополитом Андреем 21 березня 1933: “§ 14. Надзвичайні професори обіймають доповнюючі кафедри; § 16. Надзвичайним професором може бути науково працюючий габілітований доцент...; § 12. Ректор пропонує його Митрополитові до затвердження й уділення місії на означений протяз часу;

¹ Греко-католицька Богословська Академія у Львові в третьому трьохлітті свого існування (1934–1937). – Львів, 1941. – С. 7. Пор. Світильник Істини: джерела до історії української католицької Богословської Академії у Львові 1928–1929–1944. – Т. 1. – Торонто, 1973. – С. 152.

² Греко-католицька Богословська Академія у Львові в третьому трьохлітті... – С. 7.

³ Там само.

⁴ Світильник Істини: джерела до історії української католицької Богословської Академії у Львові 1928–1929–1944. – В 3-ьох томах. – Торонто, 1973–1983.

⁵ Світильник Істини. – Т. 1. – С. 127, 134.

⁶ Греко-католицька Богословська Академія у Львові в третьому трьохлітті... – С. 12.

⁷ Світильник Істини. – Т. 1. – С. 153.

⁸ Там само. – С. 59–79.

запрошена на засідання помічна сила може брати в них участь, однак без права голосу”⁹.

Відомо, що проф. Іван Крип’якевич “виголосив інавгураційний виклад п[ід] з[аголовком] “Володимир Великий”” на урочистості з нагоди 10-ліття відкриття Богословської академії в неділю 9 жовтня 1936 р.¹⁰

Щодо наукових праць, пов’язаних із Богословською академією, то проф. Іван Крип’якевич є співавтором праці під керівництвом Йосифа Сліпого “Греко-католицька духовна семінарія у Львові”, том I–II, що вийшов у Львові 1935 із окремою статтею “Давня топографія Гр[еко]-кат[олицької] Духовної Семінарії у Львові” (с. 215–231).

В “Архіві Семінаря Історії” Академії, згідно з матеріалами “Світильника Істини”¹¹, знаходяться дві праці:

1. Студії Семінаря для Історії Сходу у Філософічному відділі Греко-католицької Богословської академії у Львові під редакцією проф., д-ра Івана Крип’якевича. Том I.

2. Список галицьких парохій XII–XV ст. Праця студентів Семінаря під редакцією проф., д-ра Івана Крип’якевича.

Варто на кінець згадати, що проф. Крип’якевич був членом Богословського наукового товариства та дісним членом історично-правничої секції цього Товариства¹².

* * *

Вслід за батьком син Роман теж був близько зв’язаний із відновленою у вересні 1994 р. Богословською академією у Львові. Він просто не міг там не бути. Почуваючись вже не дуже здорово фізично, Роман Крип’якевич бажав передати молоді той цінний вантаж знань і особистого досвіду, яким він володів.

З притаманним йому гумором, водночас делікатністю і наполегливістю, поринув у працю. Оскільки підручників, зв’язаних із богословськими науками, практично не існувало, кожний викладач готував свої скрипти. Він склав короткий скрипт під заголовком “Риторика”, частина I. Цей предмет він викладав в академічному році 1994–1995 на підготовчій курсі і на I курсі програми до бакалаврату для кандидатів до священства в приміщенні Архиепархіальної семінарії Святого Духа УГКЦ. Він теж викладав риторику в році 1995–1996¹³. Курс передбачав 2 частини: перша – “підняття на належний рівень чистоти української мови”, а друга – “підготовка до пізнання мистецтва публічних виступів”. Із протоколу № 1 наради викладачів ЛБА від 22 листопада 1994 р. можна побачити про його участь в тому засіданні і про його слово на теми: 1. Технічна сторона видання скриптів і 2. Вимоги до кандидатів на бібліотекарів (вища освіта, досвід праці)¹⁴.

⁹ Там само. – Т. 1. – С. 66–68.

¹⁰ Там само. – С. 324.

¹¹ Там само. – С. 373.

¹² Там само. – С. 240.

¹³ Інформативний Вісник 1995–1996 Львівської Богословської Академії. – С. 3, 12. Розклад екзаменів на підготовчому відділенні ЛБА в Рудно – грудень 2004; Розклад екзаменів на I курсі ЛБА в Рудно – грудень 2004 // Архів Романа Крип’якевича. – Папка “Риторика”.

¹⁴ Протокол № 1 наради викладачів ЛБА від 22 листопада 1994 року // Архів Романа Крип’якевича. – Папка “Риторика”.

Студенти Романа Крип'якевича писали реферати на такі цікаві теми: Віктор Жуковський – Як віддати шану співрозмовникові; Роман Завійський – Як досягнути зацікавлення у співрозмовника; Тарас Тимо – Як врахувати бажання людини бути значною; Тарас Хомич – Як встановити контакт із співрозмовником та як завоювати його¹⁵. Випадково вибрані реферати, які потрапили мені до рук, є авторства нині відомих молодих науковців-богословів, кожен з яких вирізняється свіжістю думки і блискучою ерудицією.

Теж необхідно згадати, що багато питань, пов'язаних із відновленням Львівської Богословської академії у вересні 1994 р., обговорювалися і отримували всебічну інтелектуальну і духовну підтримку в гостинній хаті Романа та Лесі Крип'якевичів, оскільки перший ректор цієї установи Михайло Димид одружився із донькою Романа – Іванкою і довгі роки мешкав на вул. Коновальця, 120/2 у Львові.

На завершення хотів би підкреслити, що подані тут кілька фактів свідчать про те, як віра роду Крип'якевичів, за яку вони потерпіли не в одному поколінні, допомагала їм науково служити людині, а наука завжди сильніше утверджувала їхні глибокі переконання про сотворення і призначення людини і народів. Нехай цей практичний приклад гармонії віри й розуму буде для нас всіх взірцем до наслідування.

¹⁵ Там само.